

POSTANOWIENIE

Dnia 24 marca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Hajn (przewodniczący)

SSN Romualda Spyt

SSA K. Staryk (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa G. M. i R. K.

przeciwko N. L. spółce z o. o. w G.

o wynagrodzenie za pracę, ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy, odprawę
pieniężną,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 marca 2011 r.,

zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w C.

z dnia 7 kwietnia 2010 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 28 stycznia 2010 r. Sąd Rejonowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w C. zasądził od pozwanej „N. L.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na rzecz powoda G. M. kwotę 691,52 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2008 r. do dnia zapłaty - tytułem wynagrodzenia za pracę; kwotę 2.820,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2008 r. do dnia zapłaty - tytułem wynagrodzenia za pracę; kwotę 940,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2008 r. do dnia zapłaty - tytułem ekwiwalentu

pieniężnego za urlop wypoczynkowy; kwotę 8.460,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2008 r. do dnia zapłaty - tytułem odprawy pieniężnej (pkt 1 wyroku); w pozostałej części Sąd oddalił powództwo G. M. (pkt 2 wyroku). Sąd zasądził również od pozwanej na rzecz powoda R. K. kwotę 2.208,21 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2008 r. do dnia zapłaty - tytułem wynagrodzenia za pracę; kwotę 2.208,21 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2008 r. do dnia zapłaty tytułem wynagrodzenia za pracę; kwotę 1.472,10 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 sierpnia 2008 r. do dnia zapłaty - tytułem ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy (pkt 3 wyroku). Wyrokowi w pkt 1 - do kwoty 2.820,00 zł oraz w punkcie 3 do kwoty 2.208,21 zł Sąd nadał rygor natychmiastowej wykonalności (pkt 4 wyroku), a także zasądził od pozwanej na rzecz powoda G. M. kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 5 wyroku); zasądził od pozwanej na rzecz powoda R. K. kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 6 wyroku); nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.002 zł tytułem opłaty, której powodowie nie mieli obowiązku uiścić (pkt 7 wyroku).

Powyższy wyrok w punktach 1, 3, 5, 6 i 7 zaskarżył apelacją pełnomocnik pozwanej. Wnosząc apelację pełnomocnik uiścił opłatę w wysokości 30 zł, a w piśmie procesowym z dnia 30 marca 2010 r., wskazał - na żądanie Sądu, iż kwota 30 zł opłaty podstawowej od apelacji dotyczy roszczeń R. K. Jednocześnie wniósł o rozpoznanie apelacji w sprawie G. M. w związku z postanowieniem Sądu Rejonowego w C. z dnia 10 lutego 2010 r., wydanym w sprawie ...921/08 o zwrocie opłaty sądowej w kwocie 30 zł, która to kwota na dzień wniesienia apelacji od wyroku z dnia 28 stycznia 2010 r. nie została zwrócona pozwanej i w ocenie pełnomocnika winna zostać zarachowana na rzecz apelacji wniesionej od tego wyroku.

Sąd Okręgowy w C. postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2010 r., sygn. akt ...45/10, odrzucił apelację pozwanej „N. L.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. od wyroku Sądu Rejonowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28 stycznia 2010 r., sygn. akt ...922/08, w części dotyczącej powoda M.

Sąd Okręgowy – wskazując na art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) – stwierdził, że wprawdzie w niniejszej sprawie po stronie pozwanej występuje jeden podmiot, który wnosi apelację, jednak apelacja ta, jako jedno pismo, dotyczy w istocie dwóch różnych przedmiotów rozpoznania, które są połączone w jednej sprawie tylko w sposób formalny. Zaskarżenie orzeczenia wobec kilku współuczestników formalnych, choćby było dokonane w jednym piśmie procesowym, jest w istocie wniesieniem kilku środków zaskarżenia wobec odrębnych rozstrzygnięć, formalnie tylko zamieszczonych w jednym orzeczeniu. Stąd też każdy z tak wniesionych środków zaskarżenia podlega odrębnej opłacie.

Skoro zatem pozwana zaskarżyła wyrok Sądu Rejonowego w stosunku do dwóch powodów, to należy uznać, że formalnie wniosła dwie odrębne apelacje – choćby umieszczone w jednym dokumencie, a zatem winna była uiścić dwie opłaty od apelacji.

Stosownie do art. 130² § 3 k.p.c. Sąd odrzucił apelację, gdyż opłata podstawowa wymieniona w art. 11 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398) jest opłatą w wysokości stałej, a w sprawie strona była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika.

Zdaniem Sądu Okręgowego - przepis art. 130² § 3 k.p.c. znajduje przy tym zastosowanie w niniejszej sprawie, mimo jego uchylenia z dniem 1 lipca 2009 r. Wskazany przepis został uchylony przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2008 r. Nr 234, poz. 1571). Zgodnie jednak z art. 8 ust. 1 tego aktu - przepisy ustawy stosuje się do postępowań wszczętych po dniu jej wejścia w życie. Wskazana ustawa weszła w życie z dniem 1 lipca 2009 r., natomiast postępowanie w sprawie wszczęte zostało w dniu 2 października 2008 r. poprzez wniesienie pozwu.

W ocenie Sądu Okręgowego nie zasługuje przy tym na uwzględnienie pogląd pozwanej, iż na poczet opłaty stosunkowej od apelacji w sprawie G. M. winna być zarachowana opłata uiszczona przez nią w sprawie ...921/08, o której zwrocie orzeczono postanowieniem sądu z dnia 10 lutego 2010 r., a która nie została jej

fizycznie zwrócona przed wniesieniem apelacji od wyroku z dnia 28 stycznia 2010 r. Sposoby uiszczania opłat sądowych zostały bowiem enumeratywnie wyliczone w § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2006 r. w sprawie sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 27, poz. 199) i nie znajduje się wśród nich sposób wskazany przez pozwaną.

W imieniu pozwanej spółki postanowienie to zaskarżył zażaleniem jej pełnomocnik, wnosząc o uchylenie postanowienia o odrzuceniu apelacji od wyroku Sądu Rejonowego w C. z dnia 28 stycznia 2010 roku, sygn. akt ...922/08 i zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu zażalenia wskazał, że pozwana spółka wniosła apelację od wyroku Sądu Rejonowego w C. z dnia 28 stycznia 2010 roku zasądzającego na rzecz powodów G. M. i R. K. dochodzone roszczenia wraz kosztami zastępstwa procesowego. Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych strona pozwana uiściła opłatę podstawową od apelacji w wysokości 30 złotych. W przedmiotowej sprawie występuje tylko jeden skarżący, który wniósł jedną apelację od jednego wyroku, w związku z czym nie można zgodzić się z poglądem Sądu Okręgowego, który uznał, że wniesiono dwie apelacje, od których powinny być wniesione dwie opłaty podstawowe, zdaniem strony skarżącej z treści przepisów o kosztach sądowych nie można wywnioskować, że w takiej sytuacji powinny być wniesione dwie opłaty podstawowe.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz.1398 ze zm.) - pismo wnoszone przez kilka osób podlega jednej opłacie. Jeżeli jednak przedmiotem sprawy są roszczenia lub zobowiązania jednego rodzaju i oparte na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej (współuczestnictwo formalne), każdy współuczestnik uiszcza opłatę oddzielnie, stosownie do swojego roszczenia lub zobowiązania.

Przepis ten przyjmuje jako zasadę, iż opłatę liczy się od pisma, a nie od liczby osób je wnoszących. Jako wyjątek traktuje sytuację współuczestnictwa formalnego, które zachodzi wówczas, kiedy roszczenia lub zobowiązania kilku osób są jednego rodzaju, oparte na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej (art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c.) - wtedy każdy współuczestnik uiszcza opłatę oddzielnie, stosownie do swojego roszczenia lub zobowiązania. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 26 maja 1998 r., III CZP 69/98 (Wokanda 1998, nr 9, poz. 7), wyraził pogląd, że w takim przypadku jest tyle wartości przedmiotu sporu (zaskarżenia), ilu jest współuczestników wnoszących jedno pismo.

Stosownie do art. 35 ust. 1 omawianej ustawy - w sprawach z zakresu prawa pracy pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 złotych wyłącznie od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Jednakże w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa kwotę 50.000 złotych, pobiera się od wszystkich podlegających opłacie pism procesowych opłatę stosunkową.

W postanowieniu z dnia 15 stycznia 2007 r., sygn. akt I PZ 22/06 (OSNP 2008/5-6/71) Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że skarga kasacyjna pozwanego pracodawcy od wyroku sądu drugiej instancji przywracającego do pracy dwóch powodów będących współuczestnikami formalnymi w sprawie, w której wartość przedmiotu sporu nie przewyższa kwoty 50.000 zł, podlega dwóm opłatom podstawowym.

W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd wskazał, że jeżeli po stronie pozwanej występuje tylko jeden podmiot, a współuczestnictwo formalne (art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c.) występuje po stronie powodowej – to ma ono charakter stricte procesowy. Współuczestnictwo formalne może być następstwem odpowiedniego sformułowania żądań pozwu (wniesienia go przez kilka lub przeciwko kilku podmiotom). Może także wynikać z postanowienia sądu, który kierując się względami ekonomiki procesowej, jest uprawniony połączyć do wspólnego rozpoznania kilka spraw, w których występują po stronie pozwanej lub powodowej te same podmioty (art. 219 k.p.c.). W takiej sytuacji mamy do czynienia z jedną sprawą wyłącznie w znaczeniu formalnym (technicznym). Natomiast, przy współuczestnictwie formalnym występuje tyle różnych przedmiotów sporu

(zaskarżenia), ilu jest współuczestników formalnych, bowiem każdy z nich mógłby występować w procesie samodzielnie, tok postępowania w stosunku do każdego z nich jest niezależny (można wydać wyrok częściowy lub rozłączyć sprawy do oddzielnego rozpoznania), wreszcie różne mogą być rozstrzygnięcia w stosunku do każdego ze współuczestników (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 1997 r., I CKN 154/97, LEX nr 153214 oraz z dnia 26 maja 1998 r., III CZ 69/98, Wokanda 1998 nr 9, s. 7).

Sąd Najwyższy, w obecnym składzie, podzielił te konstatacje i uznał, że mają one analogiczne odniesienie do opłaty podstawowej od apelacji. W rozpoznawanej sprawie po stronie pozwanej występuje jeden podmiot, który wniósł apelację, a więc nie jest to pismo wniesione przez kilka osób, jednak w rozpoznawanej sprawie apelacja, jako jedno pismo procesowe, dotyczy w istocie dwóch różnych przedmiotów rozpoznania, które są połączone w jednej sprawie tylko w sposób formalny. Zaskarżenie orzeczenia wobec kilku współuczestników formalnych (przeciwko nim), choćby było dokonane w jednym piśmie procesowym, jest w istocie wniesieniem kilku środków zaskarżenia wobec odrębnych rozstrzygnięć, formalnie tylko zamieszczonych w jednym orzeczeniu. Stąd też każdy z tak wniesionych (w jednym piśmie procesowym) środków zaskarżenia powinien podlegać odrębnej opłacie. Użyte w art. 3 ust. 2 pkt 3 ustawy o kosztach sądowych pojęcie "pismo" należy interpretować w funkcjonalnym znaczeniu tego słowa, a więc jako czynność procesową (środek zaskarżenia) sporządzoną w formie pisma procesowego, nie zaś w znaczeniu technicznym (jednego dokumentu). Taka wykładnia prowadzi do wniosku, że jedno pismo w znaczeniu technicznym (dokument) może obejmować kilka czynności procesowych (środków zaskarżenia), dokonanych w formie pisemnej. Wnosząc apelację od orzeczenia Sądu I instancji w stosunku do kilku współuczestników formalnych (przeciwko nim), skarżący dokonuje więc kilku pisemnych czynności procesowych (wnosi kilka pism w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych), chociażby sporządził tylko jeden dokument. Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych, całą opłatę pobiera się od pozwu. Według tego przepisu w związku z art. 4 ust. 1 zdanie drugie ustawy, w przypadku wniesienia pozwu przez kilku współuczestników formalnych każdy z nich jest zobowiązany uiścić całą opłatę oddzielnie, stosownie do swojego

roszczenia lub zobowiązania. Przepisy ustawy przewidujące pobranie opłaty od pozwu stosuje się również do opłaty od apelacji (art. 18 ust. 2 ustawy). Oznacza to, że do opłaty od apelacji skierowanej przeciwko kilku współuczestnikom formalnym należy stosować (art. 18 ust. 2 ustawy) przepisy o pozwie, a więc zgodnie z art. 18 ust. 1 w związku z art. 4 ust. 1 zdanie drugie ustawy, pobrać od niej oddzielne opłaty, stosownie do roszczenia lub zobowiązania, przeciwko któremu skarga jest skierowana.

Strona pozwana wniosła apelację kwestionując w całości rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego, na podstawie którego zasądzono od pozwanej na rzecz powodów wynagrodzenie za pracę, ekwiwalenty za urlopy i odprawy. Zatem, choć technicznie w ramach jednego dokumentu, to w znaczeniu materialnym (funkcjonalnym), skarżąca wniosła dwie apelacje: pierwszą - w stosunku do szeroko rozumianego wynagrodzenia za pracę R. K. i drugą - co do wynagrodzenia za pracę G. M. Każda z tych apelacji podlegała odrębnej opłacie podstawowej (art. 35 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy o kosztach sądowych). Ponieważ skarżąca jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, a w terminie uiściła tylko jedną opłatę podstawową, to apelacja w stosunku do jednego z dwóch powodów (współuczestników formalnych) podlegała odrzuceniu (art. 130² § 3 k.p.c.).

Zaskarżone postanowienie odpowiada więc prawu, wobec czego Sąd Najwyższy, na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c., postanowił jak w sentencji.